

Notat 2: Notat om trin, trinbeskrivelser og målbeskrivelser

Følgende notat giver eksempler på målbeskrivelser og koblingen til karakterskalaens trinbeskrivelser fra grundskoleområde, de gymnasiale uddannelser, erhvervsuddannelserne og de videregående uddannelser.

7-trins-skalaens elementer:

1. Trin	2. Trinbeskrivelser	3. Målbeskrivelser
<p>Karakterskalaens talværdier.</p> <p>Trinnene har betydning for gennemsnit, for oplevelsen af forskelle og afstand, for demotivation (fx minuskarakterer) og for muligheden af at give en undtagelseskarakter for det ekstraordinære.</p> <p>Eksempel: 7-trins-skalaen består af trinnene: -3, 0, 2, 4, 7, 10 og 12.</p>	<p>Trinbeskrivelserne siger noget om, hvordan de enkelte trin skal forstås i forhold til hinanden, og noget om hvorvidt fokus er på det, den bedømte kan, eller det, den bedømte ikke kan. Derimod siger beskrivelserne ikke noget om, hvad man skal kunne.</p> <p>Eksempel: Karakteren 10 i 7-trins-skalaen har trinbetegnelsen "Fortrinlig" og trinbeskrivelsen "Den fortrinlige præstation, der demonstrerer omfattende opfyldelse af fagets mål, med nogle mindre væsentlige mangler." 7-trins-skalaens trinbeskrivelser er ens for alle uddannelsesniveauet.</p>	<p>Målbeskrivelser siger noget om, hvad man skal kunne. De kan sige noget om, hvorvidt man lægger vægt på at kunne sætte læringsindhold sammen på nye måder, om indholdet skal gengives, anvendes eller kritisk reflekteres osv.</p> <p>7-trins-skalaen er fx en absolut karakterskala, hvor karakterer gives ud fra opfyldelse af de faglige mål, som findes i målbeskrivelserne for alle prøver, fag og i uddannelsessektoren.</p> <p>For et konkret eksempel på målbeskrivelser på de gymnasiale uddannelser henvises der til bilag 1 (centrale begreber).</p>

1. Trin

En karakterskala forudsættes at have et endeligt antal trin, der er ordnet således, at det altid kan afgøres, hvilken af to tilfældige karakterer, der er den bedste. Overvejelser i relation til antallet af trin er bl.a., at det bør afpasses, at usikkerheden ved karaktergivning ikke overstiger de enkelte spring i karakterskalaen. Antallet af trin og afstanden til nabokarakteren bør derfor rumme usikkerheden ved karaktergivningen og understøtte, at undervisere på tværs af landet vil give præcis den samme karakter for en bestemt præstation. Dette er en nødvendighed for, at karaktergivningen fortsat er et troværdigt udtryk for en retfærdig bedømmelse. En stor trindifferentiering kan omvendt betyde, at det enkelte karaktertrin skal rumme meget forskellige niveauer i præstationerne, hvilket fx kan vanskeliggøre tydeliggørelsen af elever/studerendes faglige progression. I særlige tilfælde, fx ved en skriftlig prøve, hvor der tildeles point ud fra, om et svar er korrekt eller forkert, kan en større trindifferentiering imidlertid understøtte en større sikkerhed i karaktergivningen, idet der er mindre tvivl om, hvorvidt præstationen burde bedømmes med nabokarakteren i stedet. Evalueringen af 7-trins-skalaen viser dog, at en del af de adspurgte bedømmerne på tværs af grundskoleområdet, de gymnasiale uddannelser, erhvervsuddannelserne og de videregående uddannelser ikke oplever, at de store spring mellem karaktererne understøtter større sikkerhed i karaktergivningen.

2. Trinbeskrivelser

Trinbeskrivelser giver korte definitioner på konkrete trin på karakterskalaer. Se nedenstående oversigter over 7-trins-skalaen, 13-skalaen (hvor der refereres tydeligt til en relativ vurdering, og hvor

begrebet ”selvstændighed” står centralt) og Ørstedes skalaens (med meget korte beskrivelser) trinbetegnelse og -beskrivelser nedenfor. Det er blevet anført som kritik af 7-trins-skalaens trinbeskrivelser, at de fokuserer for meget på mangler frem for på positiv målopfyldelse.

7-trins-skalaen (2006/2007-nu):

Karakter	Betegnelse	Beskrivelse	ECTS
12	Den fremragende præstation.	Karakteren 12 gives for den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets mål, med ingen eller få uvæsentlige mangler.	A
10	Den fortrinlige præstation.	Karakteren 10 gives for den fortrinlige præstation, der demonstrerer omfattende opfyldelse af fagets mål, med nogle mindre væsentlige mangler.	B
7	Den gode præstation.	Karakteren 7 gives for den gode præstation, der demonstrerer opfyldelse af fagets mål, med en del mangler.	C
4	Den jævne præstation.	Karakteren 4 gives for den jævne præstation, der demonstrerer en mindre grad af opfyldelse af fagets mål, med adskillige væsentlige mangler.	D
02	Den tilstrækkelige præstation.	Karakteren 02 gives for den tilstrækkelige præstation, der demonstrerer den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.	E
00	Den utilstrækkelige præstation.	Karakteren 00 gives for den utilstrækkelige præstation, der ikke demonstrerer en acceptabel grad af opfyldelse af fagets mål.	Fx
-3	Den ringe præstation.	Karakteren -3 gives for den helt uacceptable præstation ¹	F

13-skalaen (1963-2006/2007):

Karakter	Betegnelse
13	For den usædvanlig selvstændige og udmærkede præstation.
11	For den udmærkede og selvstændige præstation.
10	For den udmærkede, men noget rutineprægede præstation.
9	For den gode præstation, der ligger lidt over middel.
8	For den middelgode præstation.
7	For den ret jævne præstation, der ligger lidt under middel.
6	For den netop acceptable præstation.
05	For den usikre og ikke tilfredsstillende præstation.
03	For den meget usikre, meget mangelfulde og utilfredsstillende præstation.
00	For den helt uantagelige præstation

Ørstedes skalaen (1805-1963), oprindelige version:

Karakter	Betegnelse
Ug	Udmærket godt.
Mg	Meget godt.
G	Godt.
Tg	Temmelig godt.
Mdl	Mådeligt.
Slet	-

3. Målbeskrivelser

Målbeskrivelser er en fællesbetegnelse for de mål for læringsudbytte, som elever og studerende skal demonstrere, at de har opnået i løbet af et fag/kursus. Ved absolut karaktergivning gives karakteren ud fra, i hvilken grad den studerende/eleven demonstrerer at have opnået de faglige mål.

På tværs af de forskellige uddannelsesområder er der forskel på, om målbeskrivelserne er nationalt centralt fastsat eller om de er decentralt fastsat på det enkelte uddannelsesudbud. Målbeskrivelser kan også være nationale i den forstand, at de fastsættes i fællesskab af repræsentanter fra de uddannelsesinstitutioner, som udbyder en given uddannelse, men uden ministeriel deltagelse.

¹ For de gymnasiale uddannelser gælder det, at snyd ved prøverne skal kunne resultere i tildelingen af den laveste karakter (-3).

Især på de videregående uddannelser er der variation i, hvor målbeskrivelserne formuleres. På erhvervsrettede videregående uddannelser (erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser) er der formuleret målbeskrivelser i bekendtgørelser, hvilket betyder at eventuelle ændringer foretages af ministeriet i samarbejde med institutioner og interessenter. Ofte vil der for de uddannelser være tale om, at en studieordning indeholder både en national del, som indeholder fælles målbeskrivelser på tværs af udbud, og en lokal institutionsdel, som er udarbejdet på den enkelte uddannelsesinstitution. Målbeskrivelser på universitetsuddannelserne er udarbejdet lokalt i det faglige miljø omkring den pågældende uddannelse.

Nedenstående skema skitserer om målbeskrivelserne på de forskellige uddannelsesområder er nationalt centralt fastsat eller decentralt fastsat, og giver eksempler på brugen.

Område	Målbeskriver
<p><i>Grundskoleområdet</i> Børne- og Undervisningsministeriet</p>	<p>På grundskoleområdet er målbeskrivelserne nationalt centralt fastsat.</p> <p>Det nærmere indhold af fagenes mål er beskrevet i bekendtgørelse om formål, kompetencemål, færdigheds- og vidensområder og opmærksomhedspunkter for folkeskolens fag og emner (Fælles Mål). Til Fælles Mål findes også vejledende læseplan og undervisningsvejledninger for alle fag.</p> <p>Reglerne for prøverne, herunder vurderingskriterier for den enkelte prøve, er beskrevet i prøvebekendtgørelsen.</p> <p>Børne- og Undervisningsministeriet udarbejder vejledninger til prøverne i hvert fag. I prøvevejledningerne indgår vejledende karakterbeskrivelser for alle karaktererne i karakterskalaen for de fleste prøver, herunder mundtlige prøver og prøver i skriftlig fremstilling (dog ikke for de digitalt selvrettende skriftlige prøver, hvor karakteren ikke fastlægges af en eksaminator eller censor).</p> <p><u>Eksempel på sammenhængen mellem trin-, mål, og vejledende karakterbeskrivelser</u> I bekendtgørelse om folkeskolens prøver fremgår det om prøven i dansk, skriftlig fremstilling, at eleverne prøves i at: forholde sig analytisk og reflekterende til tekster og andre udtryk fra forskelligartede medier, styre skriveprocessen fra idé til færdig tekst, udtrykke sig i en sammenhængende og disponeret form, skrive forståeligt, klart og varieret i teksttyper, der passer til situation og kontekst, udvikle og udvide ordforråd og begrebsverden, vise indsigt i sprogets spændvidde fra hverdagsprog til kunstneriske udtryksformer, beherske et sikkert sprog med korrekt stavning, kunne læse korrektur på egne tekster, anvende forskellige teksttyper, stilarter og de vigtigste regler for sprogrigtighed i forhold til målgruppen, anvende forskellige fremstillingsformer, fortælleteknikker og virkemidler, udtrykke tekstens hensigt, målgruppe og situation, layoute tekster, så det fremmer kommunikation og anvende internettets muligheder bevidst og hensigtsmæssigt i relevant omfang. Om karakteren 7 i dansk, skriftlig fremstilling, står der i den vejledende karakterbeskrivelse i prøvevejledningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opgavens krav: Besvarelsen dækker alle krav i forhold til fremstillingsformer. Besvarelsen dækker de fleste krav i forhold til situation og indholdselementer. • Genre og fremstillingsform: Anvendelse af genrekarakteristika og fremstillingsformer er i hovedparten af besvarelsen tilpasset tekstens hensigt, målgruppe og situation. • Disponering: Besvarelsen viser nogenlunde sammenhæng i indholdet, og rækkefølgen understøtter nogenlunde tekstens hensigt. • Relevans: Besvarelsens indhold er overvejende relevant og dækkende i forhold til hensigt, målgruppe og situation. • Anvendelse af internettet: En overvejende del af anvendte kilder fra internettet er anvendt kildekritisk og bearbejdet i samspil med egen viden. • Kildeliste: Der er en relevant, men mindre korrekt kildehenvisning for de kilder, der er anvendt i opgaven. • Sprog: Sproget er forståeligt og overvejende varieret og klart. Brug af ord og sproglige virkemidler understøtter tekstens hensigt mange steder. I tekster, hvor det er relevant, viser teksten overvejende rigtig brug af centrale begreber. • Korrektur: De centrale ord og hyppige ord er stavet korrekt. Teksten viser overvejende korrekt brug af punktum, afsnit, kolon, spørgsmålstegn og anførselstegn. Komma er anvendt mellem næsten alle hovedsætninger og adskillige ledsætninger. • Layout: Layoutet fremmer i hovedparten af besvarelsen kommunikationen. Skrifttype, afsnitsinddeling og eventuelle billedmodaliteter er anvendt nogenlunde sikkert. <p>I forhold til mangler: Besvarelsen demonstrerer opfyldelse af målene med en del mangler.</p>
<p><i>Erhvervsuddannelsesområdet</i> Børne- og Undervisningsministeriet</p>	<p>På erhvervsuddannelsesområdet er målbeskrivelserne en blanding af nationalt centralt fastsatte målbeskrivelser og decentralt fastsatte målbeskrivelser afhængig af fagtype.</p> <p>Fagtyper:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Uddannelsesspecifikke fag (hovedforløb):</u> Målbeskrivelserne er fastsat af det faglige udvalg².

² Hver af de over 100 erhvervsuddannelser er styret af et fagligt udvalg, som er sammensat af arbejdsgivere og arbejdstagere fra det pågældende jobområde, som uddannelsen uddanner til. Det faglige udvalg beslutter kompetencemålene for uddannelsen og fastsætter i samarbejde med ministeriet rammerne for uddannelsen.

	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Grundfag (grundforløb 1+2 og hovedforløb):</u> Målbeskrivelserne er nationalt centralt fastsat. • <u>Erhvervsfag (grundforløb 1):</u> Målbeskrivelserne er nationalt centralt fastsat. • <u>AMU-uddannelse:</u> Målbeskrivelserne er fastsat af efteruddannelsesudvalgene. <p><u>Eksempel på mål og bedømmelseskriterier ved grundfagsprøver:</u> Ved prøver på eud anvendes der almindeligvis ikke vejledende karakterbeskrivelser. Bedømmelserne baseres i stedet på fagets mål og de centralt fastsatte bedømmelseskriterier. Bedømmelseskriterierne fastsætter, hvad der vægtes i elevens præstation ved prøven. Den enkelte erhvervsskole kan vælge at udbyde specifikke bedømmelseskriterier i forhold til væsentlige mål udvalgt af skolen. Sammenhængen mellem mål og bedømmelseskriterier er illustreret nedenfor med ét mål fra grundfaget fysik på C niveau:</p> <p>Fagligt mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kan analysere og anvende modeller og formler, som kvalitativt eller kvantitativt, kan forklare forskellige fysiske fænomener og sammenhænge, <p>Bedømmelseskriterier:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elevens kan forståeligt forklare og udføre korrekte fysikfaglige beregninger. <p>Eleven demonstrerer sin evne til at anvende modeller til forklaring af fysikfaglige fænomener og problemstillinger.</p>										
<p><i>De gymnasiale uddannelserne</i> Børne- og Undervisningsministeriet</p>	<p>På de gymnasiale uddannelser er målbeskrivelserne nationalt centralt fastsat.</p> <p>Gymnasielærerne underviser med afsæt i læreplaner for de enkelte fag, hvori de forskellige faglige mål for fagene, som eleverne skal lære, står beskrevet. Børne- og Undervisningsministeriet udarbejder vejledende karakterbeskrivelser for karaktererne 12-7-02, som er retningslinjer for bedømmelsen af elever i både mundtlige og skriftlige prøver i hvert fag (vejledende karakterbeskrivelser).</p> <p><u>Eksempel på sammenhængen mellem trin-, mål, og vejledende karakterbeskrivelser</u> I læreplanen for dansk på stx står der om den skriftlige prøve, at bedømmelsen er en vurdering af opfyldelsen af de faglige mål med vægt på: skriftlig fremstilling, formidlingsbevidsthed, at besvare den stillede opgave og relevant anvendelse af danskfaglig viden og metode. Om karakteren 7 i skriftlig dansk står der i den vejledende karakterbeskrivelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sproget er præget af sikkerhed i syntaks, præcision og sprogrigtighed, men med flere mindre væsentlige fejl. • Fremstillingen savner i nogen grad formidlingsbevidsthed, men har i tilfredsstillende grad fokus og sammenhæng. • Besvarelsen af den stillede opgave har flere mangler og savner i nogen grad dokumentation. • Der demonstreres god anvendelse af i sammenhængen relevant danskfagligt indsigt, viden og metode, god brug af et danskfagligt begrebsapparat. 										
<p><i>Erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser</i> Uddannelses- og Forskningsministeriet</p>	<p>Uddannelsernes studieordninger er todelte, så de består af en national del og en institutionsdel. Den nationale del af studieordningen indeholder ofte beskrivelser af uddannelsens formål, kerneområder og struktur, og (fælles/nationale) moduler samt læringsmål for de enkelte moduler. Den nationale del af uddannelserne udarbejdes i uddannelsesnetværk, som består af medlemmer fra de institutioner, der er godkendt til at udbyde de respektive uddannelser.</p> <p>Studieordningernes lokale, institutionelle del udarbejdes af de enkelte uddannelsesudbydere, ofte af en uddannelsesleder eller studiechef. Den institutionelle del beskriver de lokale og detaljerede aspekter af uddannelsesudbuddet, herunder indhold, tilrettelæggelse og organisering, samt prøvebestemmelser, der beskriver den enkelte prøves grundlag, forløb og besvarelsesform. Uddannelses- og Forskningsministeriet godkender ikke studieordninger.</p> <p>De overordnede viden-, færdigheds-, og kompetencemål for professionsbacheloruddannelser og erhvervsakademiuddannelserne er fastsat i bekendtgørelser. Dog er der forskel på, hvor meget uddannelserne er reguleret på bekendtgørelsesniveau. Et eksempel på en tæt reguleret uddannelse er læreruddannelsen, hvis indhold og mål er beskrevet i bekendtgørelsen. Her fastsætter bekendtgørelsen og uddannelsesbilag kompetenceområder, der efterfølgende nedbrydes i kompetencemål og dernæst videns- og færdighedsmål. Ændringer i bekendtgørelser kan foretages af Styrelsen for Forskning og Uddannelse i samarbejde med institutioner og med interessenter.</p> <p><u>Eksempel: Målbeskrivelser for læreruddannelsens mål i undervisningsfaget Dansk 1.- 6. klassetrin:</u> Kompetenceområde 2: Læsning og læseundervisning omhandler undervisning i læsning og viden om læseprocesser i den faglige undervisning. Kompetencemål: Den studerende kan begrundet planlægge, gennemføre, evaluere og udvikle undervisning for heterogene elevgrupper.</p> <table border="1" data-bbox="502 1697 1401 2085"> <tr> <td>Færdighedsmål: Den studerende kan</td> <td>Vidensmål: Den studerende har viden om</td> </tr> <tr> <td>begrundet gennemføre læringsmålstyret undervisning i læsning,</td> <td>læsedidaktik og fagdidaktisk forskning inden for læsning og læseundervisning,</td> </tr> <tr> <td>planlægge og gennemføre aktiviteter, der understøtter elevens læsning og læseudvikling i 1.- 6. klassetrin,</td> <td>teorier om læsning,</td> </tr> <tr> <td>vurdere elevens læsestrategier under læsning af fiktions- og fagtekster,</td> <td>læsestrategier,</td> </tr> <tr> <td>planlægge og gennemføre differentieret læseudfordringer og understøtte den enkelte elevs læseudvikling, herunder tosprogede elevs læseudvikling på andetsproget,</td> <td>læsningens didaktik,</td> </tr> </table>	Færdighedsmål: Den studerende kan	Vidensmål: Den studerende har viden om	begrundet gennemføre læringsmålstyret undervisning i læsning,	læsedidaktik og fagdidaktisk forskning inden for læsning og læseundervisning,	planlægge og gennemføre aktiviteter, der understøtter elevens læsning og læseudvikling i 1.- 6. klassetrin,	teorier om læsning,	vurdere elevens læsestrategier under læsning af fiktions- og fagtekster,	læsestrategier,	planlægge og gennemføre differentieret læseudfordringer og understøtte den enkelte elevs læseudvikling, herunder tosprogede elevs læseudvikling på andetsproget,	læsningens didaktik,
Færdighedsmål: Den studerende kan	Vidensmål: Den studerende har viden om										
begrundet gennemføre læringsmålstyret undervisning i læsning,	læsedidaktik og fagdidaktisk forskning inden for læsning og læseundervisning,										
planlægge og gennemføre aktiviteter, der understøtter elevens læsning og læseudvikling i 1.- 6. klassetrin,	teorier om læsning,										
vurdere elevens læsestrategier under læsning af fiktions- og fagtekster,	læsestrategier,										
planlægge og gennemføre differentieret læseudfordringer og understøtte den enkelte elevs læseudvikling, herunder tosprogede elevs læseudvikling på andetsproget,	læsningens didaktik,										

	kritisk vurdere læremidler til såvel begynderundervisning i læsning som til fortsat læsning og fremstille supplerende læremidler,	læremidler til læseundervisningen,
	understøtte eleveres læseudvikling ved at integrere digitale teknologier i undervisningen,	it som læringsressource i læseundervisningen,
	anvende resultater af test og andre evalueringsformer med henblik på at understøtte den enkelte elevs læseudvikling og	test og evaluering og
	anvende fagdidaktisk viden om sammenhænge mellem læsning og skrivning i dansk og andre fag.	sammenhænge mellem læsning og skrivning.
	De tekniske og merkantile uddannelser er reguleret i én fælles bekendtgørelse, hvor uddannelsernes formål, omfang, struktur og fagområder er beskrevet i et uddannelsesbilag, men ikke uddannelsernes læringsmål /kompetencemål. Disse er fastsat og beskrevet i den studieordning, som er udarbejdet i fællesskab af de institutioner, som er godkendt til udbud. <u>Eksempel fra Studieordning for Finanskonom, national del, læringsmål for fagelementet Privatøkonomisk rådgivning:</u>	
	Viden	Den studerende: <ul style="list-style-type: none"> • har udviklingsbaseret viden om den finansielle sektors praksis og central anvendt teori og metode inden for privatøkonomisk rådgivning på det finansielle marked • kan forstå praksis og central anvendt teori og metode samt kan forstå det finansielle markedes anvendelse af teori og metode inden for privatøkonomisk rådgivning.
	Færdigheder	Den studerende: <ul style="list-style-type: none"> • kan anvende centrale metoder og redskaber inden for privatøkonomisk rådgivning samt kan anvende de færdigheder, der knytter sig til beskæftigelse inden for den finansielle sektor • kan vurdere praksisnære problemstillinger samt opstille og vælge løsningsmuligheder på det finansielle marked, særligt inden for privatøkonomisk rådgivning kan formidle praksisnære problemstillinger og løsningsmuligheder til samarbejdspartnere og kunder inden for privatøkonomisk rådgivning.
	Kompetencer	Den studerende: <ul style="list-style-type: none"> • kan håndtere udviklingsorienteret privatøkonomisk rådgivning • kan i en struktureret sammenhæng tilegne sig ny viden, færdigheder og kompetencer i relation til privatøkonomisk rådgivning • kan deltage i fagligt og tværfagligt samarbejde inden for privatøkonomisk rådgivning med en professionel tilgang.
	For alle videregående uddannelser gælder det, at institutionerne skal sikre, at niveauerne for de faglige mål svarer til niveauerne i den danske kvalifikationsramme for videregående uddannelser, som er udarbejdet i henhold til den europæiske kvalifikationsramme for Livslang Læring.	
<i>De maritime uddannelser</i> Uddannelses- og Forskningsministeriet	Læringsmålene er for alle de maritime uddannelser dels fastsat centralt i et bilag til den enkelte uddannelsesbekendtgørelse, dels decentralt i studieordningen for uddannelsen. F.eks. er maskinmesteruddannelsens læringsmål fastsat i bilagene til bekendtgørelsen, som regulerer uddannelsen, og i studieordningen for hvert udbud af uddannelsen bliver det nærmere beskrevet, hvilke kvalifikationer der knytter sig til hvert element i uddannelsen. Uddannelsens læringsmål tilrettelægges desuden under hensyntagen til opnåelse af autorisationer, herunder Den internationale konvention om standarder for uddannelse, certificering og vagt for søfarende (STCW-konventionens krav). <u>Eksempel fra studieordningen for Skibsassistentuddannelsen for personer med svendebrev fagemnet Sikkerhed, sundhed og arbejdsmiljø, som udbydes af MARTEC:</u>	
	Fagelement	Modulbeskrivelse
	Søsikkerhed / Maritim sikring	Den studerende skal opnå kvalifikationer til at kunne assistere i alle henseender i forbindelse med et skibsforlis. Dette værende både i relation til at hjælpe sig selv, og de øvrige besætningsmedlemmer eller passagerer. Ydermere skal denne kunne anvende signalerings- og kommunikationsudstyr i henhold til nødkommunikation med involverede parter i en redningsaktion. Derudover skal denne også kunne deltage aktivt i skibet sikringsberedskab mod pirateri. Efter endt uddannelse udstedes: STCW A-VI/2; Proficiency in survival craft and rescue boats other than fast rescue boats. STCW A-VI/6; Competence for seafarers with designated security duties.
	Sundhedslære	Den studerende opnår under dette fagemne de kvalifikationer der gør denne i stand til at reagere korrekt på ulykker og pludselig opståede sygdomme. Kurset er tilpasset den maritime verden og dækker sejlsads i kulde, brug af rusmidler, seksuelt overførte sygdomme, personlig- og skibshygiejne. Ydermere gives en introduktion til Radio Medical.

	Efter endt uddannelse udstedes: STCW A-VI/4; Medical first aid and medical care.										
Universitetsuddannelserne Uddannelses- og Forskningsministeriet	<p>På universitetsuddannelserne fastsættes videns- færdigheds- og kompetencemål decentralt i den enkelte uddannelses studieordning. Studieordningen indeholder en faglig profil, der beskriver uddannelsens mål for hele uddannelsen. På mange uddannelser er der også formuleret mål for hvert enkelt modul, enten som viden- færdigheds- og kompetencemål eller som kvalifikationsmål, eller som en nærmere beskrivelse af modulets indhold. Ofte vil det være studielederen i samarbejde med undervisere og studienavn, som fastsætter mål.</p> <p><u>Eksempel: Studieordningen for bacheloruddannelsen i antropologi som den udbydes ved Aarhus Universitet, kurset Antropologiens faghistorie og grundbegreber</u></p> <table border="1"> <tr> <td>Formål:</td> <td>Faget har til formål at give den studerende en indføring i antropologiens grundbegreber og fagets udvikling, og at bibringe et overblik over den historiske kontekst for denne udvikling. Faget sætter den studerende i stand til at forstå og redegøre for, hvordan antropologiens begreber, teorier og metoder har udviklet sig. Det bibringer den studerende et kronologisk overblik over fagets udvikling og sætter denne i sammenhæng med bredere historiske og samfundsmæssige processer. Faget introducerer antropologiens centrale begreber og teoretiske hovedstrømninger. Med dette fag lægges et essentielt teoretisk og begrebsmæssigt fundament for den samlede faglighed i uddannelsen. Faget udgør dermed en central baggrund for forståelsen af de temaer, begreber og teorier, der præger antropologien i dag. Den studerende opøver sine mundtlige og skriftlige akademiske færdigheder gennem en række oplæg og øvelser, der udarbejdes undervejs i forløbet.</td> </tr> <tr> <td>Faglige mål:</td> <td>Ved bedømmelse af den studerendes præstation lægges vægt på, i hvor høj grad den studerende kan:</td> </tr> <tr> <td>Viden:</td> <td>- redegøre for elementer og sammenhænge i den antropologiske faghistorie - forstå og gengive litteraturens teoretiske og teorihistoriske bidrag og relevans - demonstrere forståelse for centrale antropologiske begreber, deres ophav og kontekst.</td> </tr> <tr> <td>Færdigheder:</td> <td>- beskrive og positionere antropologiske grundbegreber og teoridannelser - formidle faglige problemstillinger i et korrekt og præcist akademisk sprog, skriftligt såvel som mundtligt - strukturere en overbevisende og overskuelig synopsis.</td> </tr> <tr> <td>Kompetencer:</td> <td>- placere antropologiske grunddebatter i deres globale og historiske kontekst.</td> </tr> </table>	Formål:	Faget har til formål at give den studerende en indføring i antropologiens grundbegreber og fagets udvikling, og at bibringe et overblik over den historiske kontekst for denne udvikling. Faget sætter den studerende i stand til at forstå og redegøre for, hvordan antropologiens begreber, teorier og metoder har udviklet sig. Det bibringer den studerende et kronologisk overblik over fagets udvikling og sætter denne i sammenhæng med bredere historiske og samfundsmæssige processer. Faget introducerer antropologiens centrale begreber og teoretiske hovedstrømninger. Med dette fag lægges et essentielt teoretisk og begrebsmæssigt fundament for den samlede faglighed i uddannelsen. Faget udgør dermed en central baggrund for forståelsen af de temaer, begreber og teorier, der præger antropologien i dag. Den studerende opøver sine mundtlige og skriftlige akademiske færdigheder gennem en række oplæg og øvelser, der udarbejdes undervejs i forløbet.	Faglige mål:	Ved bedømmelse af den studerendes præstation lægges vægt på, i hvor høj grad den studerende kan:	Viden:	- redegøre for elementer og sammenhænge i den antropologiske faghistorie - forstå og gengive litteraturens teoretiske og teorihistoriske bidrag og relevans - demonstrere forståelse for centrale antropologiske begreber, deres ophav og kontekst.	Færdigheder:	- beskrive og positionere antropologiske grundbegreber og teoridannelser - formidle faglige problemstillinger i et korrekt og præcist akademisk sprog, skriftligt såvel som mundtligt - strukturere en overbevisende og overskuelig synopsis.	Kompetencer:	- placere antropologiske grunddebatter i deres globale og historiske kontekst.
Formål:	Faget har til formål at give den studerende en indføring i antropologiens grundbegreber og fagets udvikling, og at bibringe et overblik over den historiske kontekst for denne udvikling. Faget sætter den studerende i stand til at forstå og redegøre for, hvordan antropologiens begreber, teorier og metoder har udviklet sig. Det bibringer den studerende et kronologisk overblik over fagets udvikling og sætter denne i sammenhæng med bredere historiske og samfundsmæssige processer. Faget introducerer antropologiens centrale begreber og teoretiske hovedstrømninger. Med dette fag lægges et essentielt teoretisk og begrebsmæssigt fundament for den samlede faglighed i uddannelsen. Faget udgør dermed en central baggrund for forståelsen af de temaer, begreber og teorier, der præger antropologien i dag. Den studerende opøver sine mundtlige og skriftlige akademiske færdigheder gennem en række oplæg og øvelser, der udarbejdes undervejs i forløbet.										
Faglige mål:	Ved bedømmelse af den studerendes præstation lægges vægt på, i hvor høj grad den studerende kan:										
Viden:	- redegøre for elementer og sammenhænge i den antropologiske faghistorie - forstå og gengive litteraturens teoretiske og teorihistoriske bidrag og relevans - demonstrere forståelse for centrale antropologiske begreber, deres ophav og kontekst.										
Færdigheder:	- beskrive og positionere antropologiske grundbegreber og teoridannelser - formidle faglige problemstillinger i et korrekt og præcist akademisk sprog, skriftligt såvel som mundtligt - strukturere en overbevisende og overskuelig synopsis.										
Kompetencer:	- placere antropologiske grunddebatter i deres globale og historiske kontekst.										
De kunstneriske uddannelser på Uddannelses- og Forskningsministeriets område (det samme gælder kunstneriske uddannelser på Kulturministeriets område) Uddannelses- og Forskningsministeriet	<p>Som på universiteterne fastsættes de faglige mål på de videregående kunstneriske uddannelser under Uddannelses- og Forskningsministeriets område i studieordningerne for de enkelte uddannelser i form af viden, færdigheder og kompetencer for moduler og uddannelseselementer. Derudover er der vedtaget en gradstypebeskrivelse, som beskriver niveauerne i de særlige aspekter af de kunstneriske uddannelser.</p> <p><u>Eksempel fra Studieordning for bacheloruddannelsen i arkitektur ved Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler for Arkitektur, Design og Konservering:</u> Læringsudbytte for 1. semesters tema: Arkitektur og bosætning: Arkitektur og bosætning omfatter bosætningsens plads i arkitekturens historie, teori og praksis, herunder livsformernes sociale rumlige behov og omstændighederne omkring erfaring af hjem og bolig, by og landskab. I den forbindelse rettes fokus mere specifikt mod arkitekturens rum, form og skala. Ved afslutningen af semestret Arkitektur og bosætning skal den studerende have opnået følgende læringsudbytte for viden, færdigheder og kompetencer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kendskab til og forståelse af livsformers arkitektoniske manifestation, deres udvikling og betydning i arkitekturens historie, teori og praksis. Dertil kommer kendskab til relevant videnskabsteori og relevante kunstneriske tilgange. - Færdigheder i tegning, notat og skitseteknik samt digitale programmer til billedbehandling, layout og produktion af digital tryksag. Færdigheder i 2D CAD tegning og vektortegning. Færdigheder i brug af relevante værksteder. -Kompetencer i håndteringen af enkle undersøgelser, programmer og forslag i relation til livsformers sociale rumlige behov og betingelser. 										
Efter- og videreuddannelse på videregående niveau Uddannelses- og Forskningsministeriet	<p>De institutioner, der udbyder akademi- eller diplomuddannelser, udarbejder i fællesskab en studieordning for uddannelsen (dvs. national studieordning). Studieordningen indeholder bl.a. en beskrivelse af uddannelsens formål, mål for læringsudbytte angivet i kvalifikationsrammetermer. Hver udbyder udarbejder ligeledes en institutionsdel af studieordningen, hvori bl.a. prøveformer for de enkelte moduler beskrives.</p> <p><u>Eksempel fra Studieordning for Diplomuddannelsen i ledelse, Obligatorisk kursus: Ledelse af medarbejdere og faglig udvikling</u></p> <table border="1"> <tr> <td>Formål</td> <td>Det er formålet, at den studerende tilegner sig viden, færdigheder og kompetencer til at udvikle og lede professionelle relationer, der understøtter kompetencer, kvalitet og resultater i forhold til organisationens opgaver og behov.</td> </tr> <tr> <td>Viden og forståelse</td> <td>Det er målet, at den studerende har opnået viden om og forståelse af: - Samfundsmæssige og organisationsspecifikke rammevilkår og ressourcer med betydning for de</td> </tr> </table>	Formål	Det er formålet, at den studerende tilegner sig viden, færdigheder og kompetencer til at udvikle og lede professionelle relationer, der understøtter kompetencer, kvalitet og resultater i forhold til organisationens opgaver og behov.	Viden og forståelse	Det er målet, at den studerende har opnået viden om og forståelse af: - Samfundsmæssige og organisationsspecifikke rammevilkår og ressourcer med betydning for de						
Formål	Det er formålet, at den studerende tilegner sig viden, færdigheder og kompetencer til at udvikle og lede professionelle relationer, der understøtter kompetencer, kvalitet og resultater i forhold til organisationens opgaver og behov.										
Viden og forståelse	Det er målet, at den studerende har opnået viden om og forståelse af: - Samfundsmæssige og organisationsspecifikke rammevilkår og ressourcer med betydning for de										

	<p>professionelle relationer i og uden for organisationen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Teorier om magt, motivation, læring og dynamik på gruppe- og individniveau. - Teorier om og metoder til professionelle samtaler, personale- og kompetenceudvikling.
Færdigheder	<p>Det er målet, at den studerende har opnået færdigheder til at:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Identificere, analysere og gøre brug af teorier og metoder til at indgå i professionelle samtaler og relationer med medarbejdere og andre aktører i og uden for organisationen. - Strukturere og udvikle professionelle relationer og samarbejde i egen organisation ved anvendelse af teknologier, metoder og data. - Anvende ledelsesinformation og metoder til at understøtte medarbejdernes læring og kompetenceudvikling, både individuelt og i fællesskaber.
Kompetencer	<p>Det er målet, at den studerende kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Etablere, udvikle og lede relationer, der understøtter samarbejde, arbejdsmiljø, kvalitet og resultater i forhold til løsning af organisationens opgaver og behov. - Lede lærings- og udviklingsforløb med henblik på realisering af den ønskede effekt for faglighed og opgaveløsning i organisationen.
<p><u>Eksempel fra Studieordningen for Akademiuddannelsen i Ledelse, obligatorisk modul, Ledelse i praksis</u></p>	
Formål	<p>Det er formålet, at den studerende gennem refleksion over teori og praksis udvikler sin forståelse for den daglige ledelsesmæssige kompleksitet. Den studerende skal kunne udøve personligt lederskab i den daglige praksis, og på den baggrund vurdere, hvilke af fagets teorier og metoder der er relevante at tage i anvendelse i konkrete ledelsesmæssige situationer.</p>
Viden og forståelse	<p>Den studerende...</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skal have viden om ledelsesområdets praksis og centrale teorier og metoder og faglige sammenhænge. • Skal forstå ledelsesmæssig praksis inden for eget erhverv på en reflekteret måde.
Færdigheder	<ul style="list-style-type: none"> • Skal kunne anvende centrale metoder og redskaber der knytter sig til beskæftigelse inden for det ledelsesmæssige område. • Skal kunne vurdere praksisnære problemstillinger og foretage justeringer i arbejdsgange og arbejdsprocesser. • Skal kunne formidle praksisnære problemstillinger og løsningsmuligheder til samarbejdspartnere og medarbejdere. • Skal kunne anvende ledelseskommunikation som en del af egen ledelsespraksis.
Kompetence	<ul style="list-style-type: none"> • Skal kunne varetage ledelsesmæssige funktioner i praksis på eget niveau. • Skal kunne identificere udviklingsområder for egen ledelsesmæssig læring. • Skal kunne indgå i udviklingsorienterede situationer inden for ledelsesområdet og tilgrænsende faglige områder.
<p>Masteruddannelser er forskningsbaserede (eller kunstneriske) videregående uddannelser svarende til kandidatniveau. På bekendtgørelsesniveau er der beskrevet en række kvalifikationer, der knytter sig til masteruddannelser. Den enkelte uddannelsesinstitution fastsætter nærmere regler om masteruddannelsens formål, mål og indhold i en studieordning. Ofte vil det være studielederen i samarbejde med undervisere og studienævn, som fastsætter studieordningen.</p>	
<p><u>Eksempel: Master i offentlig ledelse (CBS), modulet Ledelse af reform og forandring</u></p>	
Kursets indhold, forløb og pædagogik	<p>Formålet med modulet er at give et forskningsbaseret indblik i forandring og reform som vilkår for offentlig ledelse. Modulet vil se på forandring og reform på forskellige niveauer og på relationen og dynamikken mellem niveauerne. Samtidig vil modulet give en historiskfunderet forståelse af forandring i tråd med den seneste samfundsvidenskabelige forskning. Der er først fokus på forandringsforståelse, dvs. modeller og teorier om forandring. Herefter følger bl.a. temaer om mega-trends i omgivelserne, reformer i den offentlige sektor, offentlig innovation, resultatbaseret ledelse (performance-based management) samt organisationsudvikling og organisationsforandring. Til hver del af modulet knytter der sig en række forskellige ledelsesudfordringer.</p>
Viden om og forståelse af	<p>centrale begreber og temaer inden for reform- og forandringsteori i en offentlig og politisk kontekst.</p>
Færdigheder i	<p>at anvende faglig og teoretisk viden i analyser af aktuelle reform- og forandringsstrategier, herunder organisationsforandringer, samt evne til at reflektere over egen forandringsledelsespraksis.</p>
Kompetencer i	<p>at designe og gennemføre konkrete forandringsprocesser i en offentlig og politisk kontekst.</p>